

Saxnäs

FotoMagnus Ström - www.magnusstrom.se

Det finns ställen man åker ifrån med ett leende på läpparna. En del är man glad för att man lämnat. En del vill man bara tillbaka till.

Av:Togga

Det är enkelt att hitta till Saxnäs. Leta på Vilhelmina efter E45 och sväng höger eller vänster beroende på om du kommer söder eller norrifrån. Följ sedan länsväg 1067 i nio mil och du är framme.

Väl där gör du sällskap med 150 bofasta och du kan välja boende på exempelvis Fjällgården eller Kultsjögården. Vill du unna dig det där lilla extra, tar du in på Saxnäsgården som har restaurang, SPA och är en modern konferensanläggning. Saxnäs ligger i Västerbotten och har en lång samisk tradition. Det är en lågoddsare att man får träffa på ren och sannolikheten finns att du även kommer att få se björn, älg och varg, i området.

Stora områden

Natur och djur i all ära, men det ska upplevas snabbt och effektivt. Byborna håller statistiken över antal registrerade snöskotrar uppe och därmed erbjuds också bra förhållanden för tillresta skoterentusiaster. Fjällterrängen innehåller ett par namnkända toppar som Borgafjäll, Marsfjäll, Klimpfjäll och Kittelfjäll. Däremellan finns det både områden med förbud för skoteråkning och stora områden för friåkning. Direkt väster och norr om Saxnäs är det naturreservat och det finns endast möjlighet att köra på leder genom områdena. Öster och söderut finns stora friåkningsområden där Gitsfjällets naturreservat, som vanligtvis är ett stort friåkningsområde, stänger för skotertrafik i slutet på april. Västerbotens länsstyrelse har en bra karta med markeringar över förbud och möjligheter på sin sajt. Använd länktipsen.

Skogsterrängen nedanför trädgränsen är småkuperad och har nästan för bra kvalitet på lederna. Dom inbjuder till fart och doserade kurvor över små åsar som gör det ännu svårare att inte pressa tumgasen mot styret. Uppe på fjället blandas toppar med små kullar mellan sjöar och vattendrag. På kullarna blir det ofta hängdrivor och den mer adrenalinjagande kan hitta både drop och långa hopp för att stilla sina begär. Gitsfjällets naturreservat är fyllt med möjligheter

Skoteruthyrning

Hotell Granen
Henriksfjäll
Tel: 0940-811 00
E-post: granen@granen.nu
Webb: www.granen.nu

Hotell Vilhelmina
Tel: 0940-554 20
E-post: hotell@vilhelmina.com
Webb: www.hotellvilhelmina.se
(Endast för hotellets gäster)

Kolgårdens Camping & Stugby
Lövliden
Tel: 0940-103 04
E-post: kolgarden@vilhelmina.ac
Webb: www.kolgarden.se

Lars-Åke Gran
Kittelfjäll
0940-810 32

Mimek HB
Arctic Cat
Saxnäs
Tel: 0940-701 60, 070-301 83 71
Webb: www.mimek.se
E-post: info@mimek.se

SA Event
Vilhelmina
Rönnvägen 27
Tel: 0940-120 30
Webb: www.saevent.se
E-post: info@saevent.se

Foto: Magnus Ström - www.magnusstrom.se

Det finns massor med slobbodar och kåtor i området. Enda kravet för att få nyttja dom är att du tar med egen ved.

Foto: Mikaela Mikaelsson

Saxnäsgården bjuder på skoterparker- ing utanför entrén.

Foto: Magnus Ström - www.magnusstrom.se

och det är omöjligt att hinna med alla po- tentionella ställen under en dag.

Ledbevis

Till förfogande i området finns totalt cirka 150 mil leder och då är alla leder i om- rådet inräknat. Dom sköts om av 25 ide- ella intressenter i form av lokala byalag, skoterklubbar och idrottsföreningar. För att hålla ihop det hela har Vilhelminabyg- dens Skoterledsförening, VBS, bildats. Dom sköter finansiering, logistik, mark- nadsföring av området och dom har dessutom en innehållsrik hemsida med behövlig information.

Som alla andra ledsystems-aktörer vill dom tillhandahålla bra och attraktiva led- system. Finansieringen sköts med hjälp av egna aktiviteter, stöd från Vilhelmina kommun och den frivilliga ledavgiften. 150 bagis har den varit hittills och lägger du till en hundring får du med en skoter- ledskarta. Du löser ledbeviset på utvalda platser, direkt hos någon medlemsfören- ing eller på hemsidan. Ett coolt tilltag är att använda deras smstjänst där du en- kelt skickar ett meddelande och belastar ditt abonnemang med nämnd summa.

Rent historiskt finns det en lokal sko- terklubb i Saxnäs som heter Kultsjöda- lens Skoterklubb, KDSK, och dom har varit med och bildat många av dom be- fintliga skoterlederna. Dom jobbade i ett flertal år med att få till en led som gick över till Klimpfjäll. I dag är leden en rea- litet, men den var då den enda privata leden på statlig mark ovanför odlings- gränsen.

För att snurra till det extra finns det ännu en aktör och det är Saxnässpår som sköter lederna lokalt i själva Sax- näs. Det verkar finnas en intern kamp mellan dom olika föreningarna, trots eller tack vare att dom har ett gemen- samt intresse. Det är svårt att få reda på fakta om vilka regler som finns och vilken förenings ledbevis som gäller och vart. Men det är inget som vi besökan- de behöver bry oss om. Lös ledkortet på lämpligt ställe och kör enligt vanligt bondförnuft. Vem som har bekostat vad, när och hur, är väl skit det samma ändå.

Bra för oss besökande är att Saxnäs- spår håller på att ta fram en skoterleds- karta som sträcker sig från norr till söder i stället för från öster till väster som det är i dag. Kommer man till Saxnäs för att åka skoter är det ju i fjällen man kommer att hålla till. Täck- ningen kommer att bli från Jorm/ Blåsjön och upp till Hemavan/Tärnaby och mellan sex till åtta mil österut, alltså hela det område som är intressant om man befinner sig i Saxnäs. Kartan kom-

När det är som kallast och jävligast är det som vackrast. Gillar du att fota gör det en halvtimme innan solen går upp och helst i slutet på januari.

Foto: Mikaela Mikaelsson

Bensin

Dikanäs Fjällhandel, Macken
Tel: 0940-800 53
Sedeltank

ICA Trivs Latikberg
Tel: 0940-300 08
Sedeltank

Klimpfjällshandlarn
Klimpfjäll
Tel: 0940-710 90
Sedeltank

Maries Livs
Malgovik
Tel: 0940-200 30
Sedeltank

Marsfjälls Livs
Saxnäs
0940-700 16
Sedeltank / Konto

OK-Q8 Mikael Mattsson
Volgsjövägen 58
Tel: 0940-556 10
Sedeltank / Konto
Skoterled fram till macken

Sista Utposten
Kittelfjäll
Tel: 0940-810 52
Sedeltank

Stalons Bensin & Kiosk
0940-500 05

Statoil
Volgsjövägen 35
Tel: 0940-104 76
Sedeltank / Konto

När man bygger infrastruktur i Saxnäs gör man så att det ska fungera både på sommaren och vintern.

Vanligtvis brukar man brassa järnet från punkt A till B och sen fortast möjligt hem igen. Det gör man inte i Saxnäs. Där tillbringar man hela dagen på eller vid fjället. Man sätter gärna upp en camp och åker sen ut på olika upptåg i närheten.

Foto: Magnus Ström - www.magnusstrom.se

Foto: Jonas Lindsköld

Anders "Wesslan" Westlin har ett tävlingsförflutet på snöskoter och det märks att han har stenkoll på varenda liten manöver.

Boende

Fjällgården Saxnäs
Tel: 0940-700 03
E-post: info@fjallgardensaxnas.se
Webb: www.fjallgardensaxnas.se

Kultsjögården
Saxnäs
Tel: 0940-700 44
E-post: info@kultsjogarden.se
Webb: www.kultsjogarden.se

Mikabacken stugby. (Mimek)
Saxnäs
0940-70160, 070-3018371
E-post: info@mimek.se
Webb: www.mimek.se

Saxnäsgården
Tel: 0940-377 00
E-post: info@saxnas.se
Webb: www.saxnas.se

Foto: Jonas Lindsköld

Det finns massor med små sjöar och myrar i området. Alldeles tillräckligt många för att alla ska kunna trasha en varsin om dagen.

Foto: Teppo Vertomaa

Skog, myr eller fjäll. Det är bara att välja och vraka.

Foto: Magnus Ström - www.magnusstrom.se

Är man skoternörd är det kanske inte lika roligt att besöka Saxnäs på sommaren. Men det är minst lika vackert.

Foto:Teppo Vertomaa

Foto:Teppo Vertomaa

Foto:Mikaela Mikaelsson

Fråga byborna var man kan hitta utsikterna, dom hjälper gärna till.

Man försöker köra upp spår en hel dag, man hoppar i drivor och man klättrar uppför branter. Under natten blåser det lite och nästa dag finns det inte ett enda spår kvar. Totalt meningslöst men underbart tidsfördriv.

Vår allas egen sherpa, Wesslan. Det inte han vet om skoteråkning i Saxnäs, är inte värt att veta.

Foto:Teppo Vertomaa

mer att innehålla leder, bensinmackar, mat/övernattningsställen och rastkojor. Tanken är att kartan skall finnas att köpa hos de handlare och anläggningar som befinner sig inom området, och att den skall finnas till försäljning senast vid årsskiftet.

Bensin & Butik

I själva Saxnäs finns det en kombinerad butik och bensinmack. Kuriosa är att julkalendern Julstrul med Staffan och Bengt spelades in i byn. Är du tillräcklig gammal för att komma ihåg programmet, vet du att handlingen kretsade runt Oskars Koopra och då kommer du att känna igen affären i Saxnäs. Det är en sån där enkel bymack som har allt man behöver och lite till. Bensin, olja, kexchoklad, läsk, bullar, tändstift och kondomer för turisterna som tar med sig besök hemifrån. Ska de bli nått i Saxnäs får man ta det med sig hemifrån. Singlar är en bristvara och man lever efter devisen att om man inte är släkt, så blir man ihop.

Men Staffan och Bengts karriär i Saxnäs slutade inte vid Oskars Koopra. När Yamaha lanserade sin Viking -88 tillbringade filmteamet, med Staffan & Bengt, två månader i Saxnäs. En reklamfilm skulle spelas in och Vikingen sattes mot Sno-trics blåa dubbelbandare i ett utmanande test och i trakterna kring fjället Vinovare. Yamahas stolthet gick ur striden som förlorare, men det klipptes givetvis bort.

Uthyrning & Guide

Mimec mitt i byn tillhandahåller förutom kunnig verkstad skotrar för uthyrning. För dom sportigare finns Arctic Cat Sno Pro 500 -11 och för den prismedvetne touringåkaren finns ett antal Arctic Cat Panther 660 4-takt. Kläder och pulkor finns också för uthyrning. Familjen Danielsson hjälper gärna till att utrusta er och på direkta frågor kan dom rekommendera ställen man bara inte får missa under turen.

Vill man riktigt kosta på sig tar man kontakt med Wesslans Rubb&Stubb. Det Wesslan inte vet om den omkringliggande geografien är inte värt att veta. När Snowrider var på besök hade vi förmånen att försöka hänga på denna byprofil under två dagar. Utan Anders Westlin, som han hette i två minuter efter barnadopet, och snabbt bytte namn till Wesslan, hade vi aldrig hittat dom helt underbara ställen som vi åkte i. Det var Wesslan som visade oss alla dom ravinerna som gjorde att vi hade adrenalin upp till örönen och ståpås från armbå-lorna och ner. Det var också han som värmdde upp kåtan och bjöd på gulasch första dagen och en helt underbar renkebab den avslutande dagen. Man kan säga att det var han som fick upp våra ögon för Saxnäs.

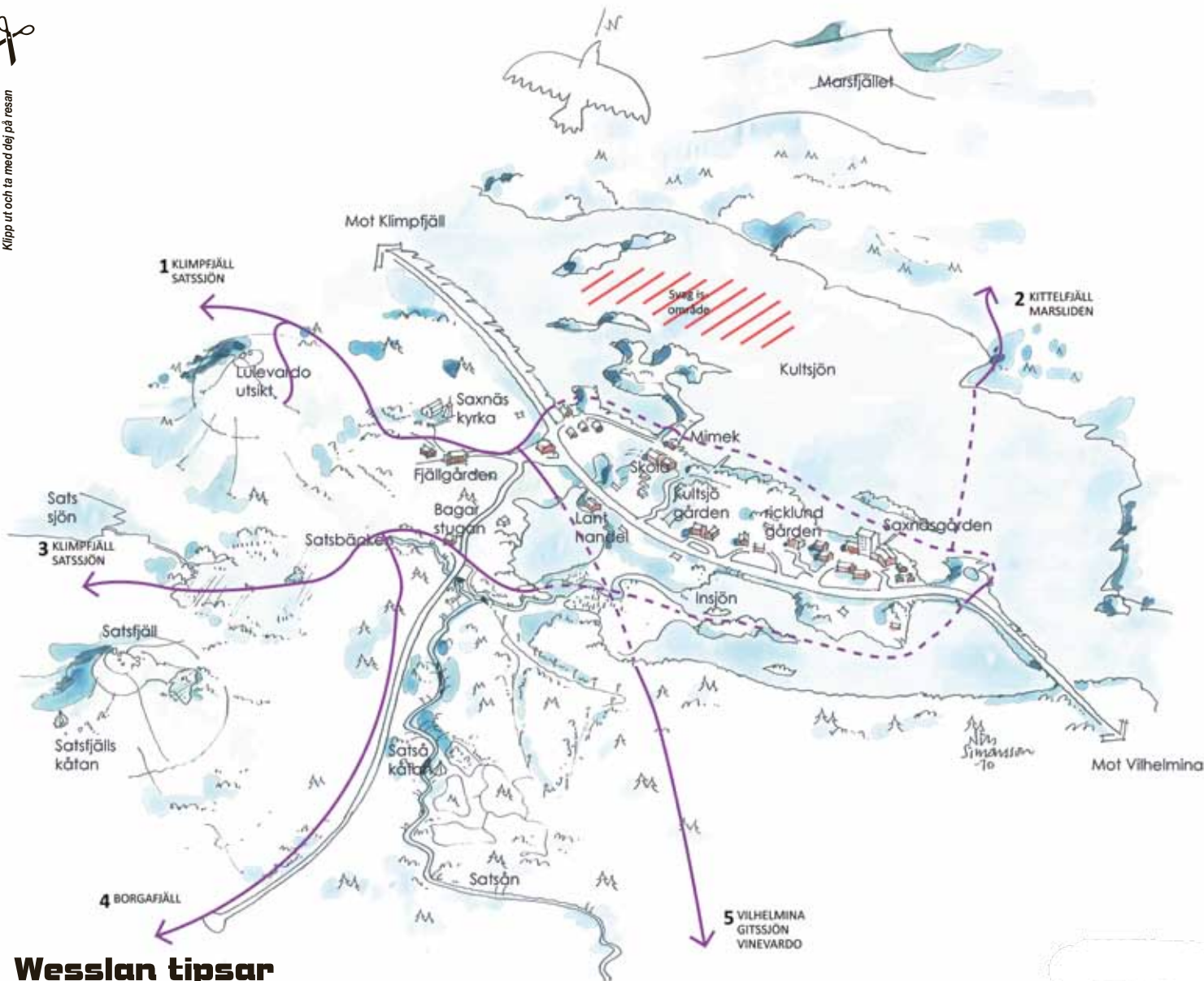
Skoter utanför knuten

Vart du än väljer att bo i själva Saxnäs kan man säga att leden går runt knuten. Vi bodde på Saxnäsgråden som under högsäsong och nattetid har fler parkerade skotrar än bilar utanför entrén. Dom har övernattningar i olika standarder och priser, men framför allt finns det tillgång till bastu och badtunna med utsikt över sjön. Inget smakar bättre än en kall och kolsyrad dricka i en badtunna efter en hel dags äventyr.

Byn Saxnäs är det närmaste man kan komma en fristad för oss skoteråkare. Det är inga sura gubbar och käringar som tittar snett på dig när du puttrar på lokalvägen i 20km/h. Miljön är som skapt för oss och skulle vi exempelvis få mekaniska problem är det alltid någon som ställer upp eller känner någon som kan. Det är snösäkert och lederna underhålls med iver och entusiasm. Och inte minst finns det massor med leder och områden att köra i. Har du inte planerat din säsong ännu? Lägg minst en helg i Saxnäs, du kommer inte att ångra dig. ❄️

Surftips

- Skoterförbud i området
gislav.lst.se/Skoterforbud/default.aspx
- Turistinformation
www.sodralappland.se
- Ansvarig för lederna
www.vbs.vilhelmina.com
- Ansvarig för lederna, Saxnäs
www.saxnasspar.se
- Kanons kiosk
www.kanonskiosk.se

Wesslan tipsar

Led 1 och led 3 leder båda mot Klimpfjäll som ligger 35 kilometer bort och där det finns en fantastisk äkta italiensk restaurang som man kan besöka för en lunch. Självt skulle jag välja led 1 för att man kommer upp en bit i höjd och man har möjlighet att åka upp på Lulevardo där man får en enorm utsikt och vy över Saxnäs.

Väljer man led 3 kan man stanna till för en fiskestund på Satssjön. Tänk på att det är endast ledkörning från Satsjön då det är skoterförbud bredvid leden.

En längre tur, efter man har fyllt på matförrådet samt tankat fullt i Klimpfjäll, är att man kan åka förbi Ransaren och med en skoterledskarta ska man enkelt kunna hitta åter till Saxnäs. Kan eventuellt vara lite dåligt skyltat.

Led 2 tar dig först över Kultsjön och väl på andra sidan finns det otroligt mycket myrar att utforska för en grym puderåkning. Där delar sig även leden på en av myrarna och som tar dig till Njaka som är ett fantastiskt bra ställe med ett 15-20 tal små grillstugor. Där

kan man göra sin egen lunch, men kom ihåg att ta med egen ved. Väljer man att åka till Marsliden som ligger cirka åtta kilometer bort, så finns där ännu mera grym åkning kring fjälltopparna på Ropen och Ainantjakke. Kuriosa är att Marsliden är mest känd för Bernard Nordhs böcker, i Marsfjällets skugga och självklart Kanons Kiosk mitt i byn. Kanon är byns profil och har en diger samling av skivor med olika inspelade motorljud. Han brukar plocka fram dom under sena fredagar och lördagar, men med lite övertalning skulle du kanske få höra en snutt även dagtid.

En längre sväng är att åka till Kittelfjäll där det finns ett par ställen att stoppa för mat och att tanka upp på Sista Utposten. Sen tar man sig ner emot Dikanäs-Eriksberg-Dorris, upp via Blaikliden-Grytsjö och tillbaka till Saxnäs. Det kan vara dåligt skyltat och skoterledskarta är ett måste.

Led 4 tar dig mot Borgafjäll och i färdriktning mot Borgafjäll är allt på din vänstra sida friområde med mycket kul-

lar och sköna hängdrivor att hoppa och leka i. Väljer du att åka leden kommer du att efter cirka tio kilometer räknat från Saxnäs att passera ett ledkryss med en diskret skylt där det står Aasi. Sväng vänster och kör cirka 250 meter så kommer du till en fantastisk kåta där ni kan laga till exempel en lunch. Även där gäller det att ta med egen ved.

En annan tur är att åka till Borgafjäll. Där på Björniden brukar det finnas 98 oktän med både kort och sedeltank samt mat. Man kan stanna en bit ifrån, då dom inte gillar skotrar uppe vid hotellet. Fortsätt vidare förbi 69° Nord Hos Magnus och Vera för en matbit som ligger vid den så kallade Borga-delen i byn. Där är det toppenboende om man skulle vilja stanna en dag och testa på deras Catski. Vidare kan man åka upp emot Raukasjö för de klassiska Wåfflorna. Det är ett välbesökt ställe under vintern. Från Raukasjö åker man till Klimpfjäll och ner till Saxnäs igen.

Led 5 tar dig till Vilhelmina. Åk ett par kilometer efter den leden. Vik sen av mot

fjället Vinevardo. Leden är en återvändsgränd men där bjuds det på kanonfin åkning, om man gillar puder- och skogsåkning. När ni plattat ner all lössnö där tar ni leden ner mot Gittssjön som ligger i Gittsfjällets naturreservat. Där är det friåkning som gäller med enormt fina vyer.

Ett annat alternativ är att åka ner till Vilhelmina eller varför inte en tur till Sagatun-stugan som ligger på Blaikfjället där Vilhelmina skoterklubb håller öppet i en kaffestuga på vårintern. Från Saxnäs ner till Sagatun är det cirka nio mil enkel resa, så dom som behöver tanka gör det på Maries Livs i Malgovik. Där kan man nog dessutom köpa sig en kaffekopp och en läsk för att fylla på vätskeförrådet.

En annan möjlighet är att svänga ner i Stalon till Reiner och tanka. Han säljer det mesta på sin mack med allt från Mandelpotatis, Falu rödfärg och skoterpulkor.

Turerna kräver antingen en guide eller skoterledskarta. Är du van i området eller kör på gps så hittar du utan problem..